

Gullet i Gisna

Av Thor Sørлие

Mange av Steins lesere har gjennom aviser og i TV fått med seg gullfunnene i elva Gisna i Sør-Trøndelag og her kommer vår reportasje etter besøket der en junidag i 2016.

Ove Jensen er en friskus fra Nordland, som fant veien sørover til Oppdal for noen år tilbake. Her i området har han vært aktiv med fiske og andre friluftaktiviteter. Dette ledet han også til gullvasking. Starten var med en salatbolle i Åmotsdalen, men senere ble utstyret byttet ut til noe bedre, og i Driva ved Granmo camping ble de første små korn av gull funnet.

Dette drev interessen videre, og Ove prøvde seg mange steder rundt Oppdal i håp om å finne sitt eldorado. På vårparten i 2012 var han en tur i Grytelva, på grensen mellom Oppdal og Rennebu. Der dukket de første spor av gull opp i panna og Oves iver ble ikke mindre. Han fikk kontakt med svenske Mattias Kristiansen, som etter mange år på gulljakt, hadde den erfaringen som Ove manglet. Sammen fortsatte de å utforske området, og sporene ledet dem oppover til der Gryta deler seg med elva Gisna. Gullsporene førte videre og på senhøsten 2013 var de kommet så langt som til området Kirsten og Ivar Langklopp

Mattias og Ove i arbeid. Takk til OPP og journalist Randi Grete Kalseth-Iversen for at vi fikk bruke bildet.

Kart over Gisnadalen.

Olsmedsetra ligger vakkert til.

Snart framme.

eier. Her fant de gull, og noe senere, stort gull etter norske forhold.

En tålmodig kone forsto Oves iver og det ble mange helger borte fra familien. Det ble jobbet og lett for nå var gullfeberen for alvor løs.

Fra da av begynte ryktene å gå om gullelva ved Oppdal, og selvsagt var det mye hemmeligheter rundt det. Med god grunn. Noen fikk tak på en «picker» (liten «nugget» på under 1 gram som du kan plukke opp fra panna med fingrene), og man hørte også om nuggets. Rykter og informasjon verserte på nett, og jeg var av dem som fulgte dette tett, bl.a. gjennom steinkollega Harald Taagvold i Oppdal. Han kjente mer til dette, og spørsmålet var om han kunne skaffe meg litt gull?

Fra da av gikk alt fort videre. Finner du en gullforekomst så har du en del rettigheter, men samarbeid og åpenhet mellom finner og grunneier er avgjørende. Da Ove gikk

for å fortelle Kirsten og Ivar dette, skjærtorsdag kveld 2014, møtte han slike grunneiere vi alle drømmer om å møte; de syntes dette var spennende og det var i orden for dem at Ove og Mattias lette videre.

Men veien var fortsatt lang for å kunne lete etter gull i litt større skala enn det vaskepanna åpner for. Det måtte søkes om tillatelse, og Ove og Mattias gjorde alt Staten krevde og betalte det tillatelsen kostet, for så å kunne realisere drømmen om å arbeide mer effektivt i gullelva.

En 3" dredge ble innkjøpt og senere utvidet til en større 4" av merket Keene. Da gikk det unna og opptil 7 m³ kunne gå gjennom dredgen i løpet av en god arbeidstime. Dredgen er festet til land og flyter på vannet. En motor sørger for at man kan suge løsmasser opp fra bunnet, at vann pumpes inn i dredgen for å skylle ut lette løsmasser og at dykkeren som arbeider under vann får luft å puste i. Rillesystemer i metall og plastikkmatter sørger så for at eventuelt

Gisna sett mot nordvest.

gull blir liggende igjen etter en dags jobb. Da kan det forsiktig vaskes ut med ei vaskepanne.

Eventyret til Ove og Mattias var i gang og resultatene kom. En vårdag i 2015 lå plutselig en nugget på 17,2 gram i hånda til Mattias; et fantastisk funn som toppet lang tids hardt arbeide. Nå var pressen med for fullt; lokalavisa OPP kom først, riksaviser lot heller ikke vente på seg og Anne Lindmo «stakk innom». Snart var denne gull-elva på alles lepper.

Da dukket selvsagt et «problem» opp. Mange trodde at det var fritt fram for å prøve seg som gullgraver i Gisna. Ikke alle forsto at dette nå var privat mark og flere har gjennom de siste sesongene måtte vises bort. Ove og Mattias satt på en «gullgruve», men hvordan skulle dette nå organiseres? De forsto interessen fra omverdenen. Sammen med Kirsten og Ivar kom de med en flott ide; nettsiden «Nuggetcamp» dukket opp og ga eventyrere,

til en fornuftig pris, mulighet til å bo på Olsmedsetra hos Kirsten og Ivar og så derfra gå ned til gapahuken og Ove og Mattias i elva for å prøve seg som gullvaskere gjennom ei hel helg. Dette har skjedd igjen flere ganger i 2015 og 2016.

På den måten kan alle få en bit av gullgraveropplevelsen på en ordnet måte og elvebredden er blitt delt; den ene for eierne, den andre for besøkende.

Ove og Mattias følte at noe større lå like ved og Ove søkte så Direktoratet for Mineralforvaltning om tillatelse til å lete etter gullåra de mente skjulte seg like i nærheten. I mars 2016 fikk de tillatelse til å undersøke dette med maskinelt utstyr, men med klare regler for hvordan dette skulle gjøres.

Samtidig var prisen for å lete økt fra år til år. Det er Statens prinsipp for å unngå at noen, spesielt de store konsernene, leg-

*Mattias Kristiansen med nuggeten på 17,2 gram.
Takk til OPP og journalist Randi Grete Kalseth-Iversen for at vi fikk bruke bildet.*

Ivar Langklopp skuer utover den gullrike elva.

En gapahuk er godt å ha!

Arne Sevaldsen gjør seg klar til gulljakt.

Under vann mesteparten av tiden.

Gisna sett mot sørøst.

Rillene i dredgen løftes av.

Matta vaskes.

Den siste «paydirt»'en hentes ut.

Arne vasker gullet fram.

ger beslag på interessante leteområder i en årrekke. Nå i 2016 betalte de 60 000,- bare i innmutningsavgift, og i tillegg kom det til andre utgifter, bl.a til denne undersøkelsen som skal utføres. Det var nødvendig å etablert et andelslag, som ga flere håpefulle rettigheter til å vaske i elva mot at de skjøtt inn kapital. Gjennom sommeren har 5-6 andelshavere regelmessig jobbet med sine dredger i elva og gode funn er blitt gjort.

Så litt tilbake til grunneierne. Alle medlemmer av NAGS skal etterstrebe seg etter å følge de etiske regler. Et av de viktigste punktene er å spørre grunneier om tillatelse før man starter med å lete etter mineralprøver. I denne saken ser dere et godt eksempel på hvordan dette skal gjøres, og Kirsten og Ivar får selvsagt sin skjerv av gullfunnet.

Ivar og Kirsten Langklopp koser seg på setervollen.

Langkloppts familie har eid Olsmedsetra siden 1907, men setras historie går helt tilbake til 1643. Denne idyllen 750 m.o.h. er familiens fristed, selv om det å ha ei stor seter også krever mye jobbing året rundt. Rause av natur så de på Ove- og Mattias' gullfunn som spennende og artig. Er folk hyggelige, korrekte og ærlige, svarer Kirsten og Ivar tilbake med samme mynt. Respekt for andre og det å kunne unne noen andre litt, kanskje til og med rikdom, er

noe flere kunne trenge en dose av. Gjennom flere år har Kirsten og Ivar arrangert sommerkonserter på setra. I år var det Rita Eriksen som sto på plakaten, slik hun også gjorde i 2013. Da er det liv og røre på setra. Det var kanskje litt av den samme tanken som også ga ideen om Nugget-campen, for da er setra åpen for overnattingsgjester som ønsker å «strike it rich» i Gisna.

Ove tester renna.

Matta skylles.

Er det noe gull? Ove Jensen lever i håpet.

Min dag i elva var spennende. Jeg fikk tips om hvor og hvordan jeg skulle lete, vaske- renne kunne jeg teste, men jeg lot panna gjøre jobben. Med vadere til livet, var det bare å gå i gang. Neoprenhanskene var gode å ha, og arbeidet gikk fint, men en blir ganske for kjei i rygg og armer. Panne etter panne ga litt smågull, men drømmen om det «store» lå der. Gleden var derfor stor da det plutselig lå en «picker» i panna, min største gullklump noen sinne. Drømmen var blitt en realitet, og jeg forsto enda bedre hva som drev gutta dag etter dag etter å finne nuggets som er enda større.

Rykter sa at elven var «saltet», dvs at gull var «lagt ut» for å øke interessen. Man trenger ikke å være verdens dyktigste gullvasker for å forstå at det er umulig i Gisna. Skulle noen ha gravd ned min 0,2 grams gullklump i leire en halv meter under bunnen av elva? Det er noe av det mest tåpelige jeg har hørt.

På kvelden var det godt å kunne sitte ved leirbålet sammen med Marius Frang og Arne Sevaldsen og høre historier om gullfunn og annet.

Gullgraverne har ordnet seg med en fin camp med telt og ovner like ved elva. Ovn ja; kaldt blir det i denne høyden, og det å skulle kle på seg en kald neoprendrakt på morrakvisten, er en skikkelig kald opplevelse. Deretter skal det jobbes flere timer i elva med dredgen, mer eller mindre under vann, for at man skal kunne oppnå et godt resultat.

Dette er ingen dans på roser, og jeg tror ikke at så mange av leserne ville byttet ut sitt behagelige liv med 4 måneder i telt, mye frysing og så som så med mat, for å kanskje finne en stor gullnugget.

Rett etter jeg dro skulle gravemaskinen komme som skulle grave de forsøksgrøpene som kanskje ville avdekke gullåra. I

**Mattias' største nuggets våren 2016.
Den største på 11 gram.**

**«A fistful of gold»! Marius Frangs fangst i 2016.
Foto: Marius Frang.**

**Arne Sevaldsen og Marius Frang slapper av ved teltleiren.
Etter en lang dag i elva, er det godt å kunne strekke på beina foran bålet.**

tillegg skulle de lage et stort vaskeanlegg for å vaske ut gullet fra løsmassene. Dette arbeidet har pågått i sommer og det skal bli spennende å høre hvilke svar guttene har fått.

Flere pene nuggets er blitt funnet i løpet av sommeren, bl.a på 10,7 og 11 gram, og interessen er fortsatt stor. Hvor vil dette gulleventyret ende?

Flere samlere rundt i landet har sikret seg pene nuggets fra Gisna, men den aller største; Mattias sin på 17,2 gram, er nå innkjøpt av Geologisk Museums Venner og befinner seg på Naturhistorisk Museum i Oslo.

Gisna er Norges ekte gullelv, og kanskje noen av leserne blir å treffe på en av Nugget-campene i 2017? Gled dere, det er et eventyr!

Takk til Kirsten, Ivar, Ove, Mattias, Marius og Arne for ei hyggelige tid på setra og i elva.

«Engelen» på 0,8 gram, funnet av Ove. Vakker ikke sant! Foto: Egil Hollund.

Dette var en av sommerens store opplevelser for meg! Foto: Ove Jensen.

Prøvehull på Oppdal-sida av elva.

Er det her gullåra går? Foto: Marius Frang.

Mattias spyer ut stein og grus, så gullet ligger igjen. Foto: Marius Frang.

Min «picker»! Ikke så stor (0,2 gram), men selvfundet! Foto: Egil Hollund.

Min største nugget 2,4 gram, funnet av Ove. Foto: Egil Hollund.

Marius Frangs største nuggets, der den største veier 10,7 gram. Foto: Marius Frang.

Vakker nugget på 1,3 gram, funnet av Mattias. Foto: Egil Hollund.